KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.1.2014 r.
COM(2014) 46 final

ANNEXES 1 to 2

ZAŁĄCZNIK

Konwencja o umowach dotyczących właściwości sądu oraz oświadczenie Unii na podstawie art. 21 Konwencji o umowach dotyczących właściwości sądu

do

Decyzji Rady

w sprawie zatwierdzenia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji haskiej z 30 czerwca 2005 r. o umowach dotyczących właściwości sądu

ZAŁĄCZNIK 1

KONWENCJA O UMOWACH DOTYCZĄCYCH WŁAŚCIWOŚCI SĄDU

Państwa Strony niniejszej Konwencji,

pragnąc wspierać międzynarodowy handel i międzynarodowe inwestycje przez zacieśnienie współpracy sądowej,

przekonane, że współpracę taką można zacieśnić dzięki jednolitym zasadom dotyczącym właściwości sądu oraz uznawania i wykonywania zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych lub handlowych,

przekonane, że taka zacieśniona współpraca wymaga w szczególności międzynarodowego systemu prawnego, który da pewność i zagwarantuje skuteczność umów dotyczących wyłącznej właściwości sądu, zawartych między stronami transakcji handlowych, oraz ureguluje uznawanie i wykonywanie orzeczeń wydanych w postępowaniach opartych na takich umowach,

postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję i uzgodniły następujące postanowienia:

ROZDZIAŁ I

ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejszą Konwencję stosuje się w sprawach międzynarodowych do umów w sprawach cywilnych lub handlowych, które dotyczą wyłącznej właściwości sądu.

2. Na użytek rozdziału II sprawę uważa się za międzynarodową, chyba że zaangażowane w nią strony mają zwyczajowe miejsce pobytu w tym samym Umawiającym się Państwie oraz stosunki między tymi stronami i wszystkie inne elementy mające znaczenie w sporze, bez względu na siedzibę wybranego sądu, są powiązane wyłącznie z tym państwem.

3. Na użytek rozdziału III sprawę uważa się za międzynarodową, jeżeli występuje się o uznanie lub wykonanie orzeczenia zagranicznego.

Artykuł 2

Wyłączenia z zakresu stosowania

1. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania do umów dotyczących wyłącznej właściwości sądu:

a) których stroną jest osoba fizyczna działająca przede wszystkim w celach osobistych, rodzinnych lub związanych z gospodarstwem domowym (konsument);

b) które odnoszą się do umów o pracę, w tym do układów zbiorowych.

2. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania w następujących dziedzinach:

a) stan cywilny oraz zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych osób fizycznych;

b) obowiązki alimentacyjne;

c) pozostałe sprawy z zakresu prawa rodzinnego, w tym majątkowe stosunki małżeńskie oraz inne prawa lub obowiązki wynikające z małżeństwa lub podobnych związków;

d) testamenty i spadki;

e) upadłość, układy sądowe i podobne sprawy;

f) przewóz osób i rzeczy;

g) zanieczyszczenie morza, ograniczenie odpowiedzialności za roszczenia morskie, awarie wspólne oraz operacje holownicze i ratownicze w nagłych przypadkach;

h) ograniczenia konkurencji;

i) odpowiedzialność za szkody jądrowe;

j) roszczenia z tytułu szkody fizycznej i wynikającej z niej krzywdy, wysuwane przez osoby fizyczne lub w ich imieniu;

k) roszczenia, które nie wynikają ze stosunku umownego i dotyczą odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną w dobrach materialnych;

l) prawa rzeczowe na nieruchomościach oraz najem lub dzierżawa nieruchomości;

m) ważność, nieważność lub ustanie osoby prawnej oraz ważność decyzji wydanych przez organy tej osoby prawnej;

n) ważność praw własności intelektualnej innych niż prawa autorskie i prawa pokrewne;

o) naruszenia praw własności intelektualnej innych niż prawa autorskie i prawa pokrewne, chyba że powództwo o odnośne naruszenie zostało lub mogło zostać oparte na naruszeniu umowy między stronami, dotyczącej takich praw;

p) ważność wpisów do rejestrów publicznych.

3. Niezależnie od ustępu 2, z zakresu stosowania niniejszej Konwencji nie wyłącza się postępowania, w którym sprawa objęta wyłączeniem na mocy przywołanego ustępu występuje jedynie jako kwestia wstępna i nie stanowi przedmiotu danego postępowania. W szczególności jeżeli sprawa objęta wyłączeniem na mocy ustępu 2 stanowi tylko element obrony, ale nie stanowi przedmiotu postępowania, to sam fakt wykorzystania jej do obrony nie powoduje wyłączenia danego postępowania z zakresu stosowania niniejszej Konwencji.

4. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania do postępowania polubownego ani do odnośnych procedur.

5. Do wyłączenia danego postępowania z zakresu stosowania niniejszej Konwencji nie wystarcza sam fakt, że stroną tego postępowania jest państwo, w tym rząd, agencja rządowa lub jakakolwiek osoba działająca na rzecz państwa.

6. Niniejsza Konwencja nie ma wpływu na przywileje ani immunitety państw i organizacji międzynarodowych dotyczące ich samych i ich majątku.

Artykuł 3

Umowy dotyczące wyłącznej właściwości sądu

Na użytek niniejszej Konwencji:

„umowa dotycząca wyłącznej właściwości sądu” oznacza umowę zawartą między co najmniej dwiema stronami, która spełnia kryteria określone w literze c) i która jako sąd właściwy do rozstrzygnięcia sporu już wynikłego lub mogącego wyniknąć z określonego stosunku prawnego wskazuje sądy Umawiającego się Państwa albo co najmniej jeden określony sąd Umawiającego się Państwa z wyłączeniem właściwości wszystkich innych sądów;

b) umowę o właściwości sądu, która wskazuje sądy Umawiającego się Państwa albo co najmniej jeden określony sąd Umawiającego się Państwa, uważa się za umowę dotyczącą właściwości wyłącznej, chyba że strony wyraźnie postanowiły inaczej;

c) umowa dotycząca wyłącznej właściwości sądu musi być zawarta lub udokumentowana:

(i) na piśmie;

(ii) z wykorzystaniem jakiegokolwiek innego środka porozumiewania się, dzięki któremu odnośna informacja jest dostępna i można się z nią później zapoznać;

d) umowę dotyczącą wyłącznej właściwości sądu stanowiącą część umowy podstawowej traktuje się jako postanowienie rozłączne względem pozostałych postanowień umowy podstawowej. Ważność umowy dotyczącej wyłącznej właściwości sądu nie może być kwestionowana na podstawie wyłącznie nieważności umowy podstawowej.

Artykuł 4

Pozostałe definicje

1. W niniejszej Konwencji „orzeczenie" oznacza każdą decyzję co do istoty sprawy wydaną przez sąd, niezależnie od nazwy tej decyzji, w tym wyrok lub postanowienie, a także rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania dokonane przez sąd (w tym przez urzędnika sądowego), o ile rozstrzygnięcie to związane jest z decyzją co do istoty sprawy podlegającą uznaniu lub wykonaniu zgodnie z niniejszą Konwencją. Decyzji w sprawie środków tymczasowych i zabezpieczających nie uważa się za orzeczenia.

2. Na użytek niniejszej Konwencji uważa się, że jednostka lub osoba niebędąca osobą fizyczną ma zwyczajowe miejsce pobytu w państwie:

a) w którym ma swoją siedzibę statutową;

b) zgodnie z którego prawem została utworzona;

c) w którym ma swój główny organ zarządzający; lub

d) w którym znajduje się jej główne miejsce prowadzenia działalności.

ROZDZIAŁ II

WŁAŚCIWOŚĆ

Artykuł 5

Właściwość wybranego sądu

1. Sąd lub sądy Umawiającego się Państwa wskazane w umowie dotyczącej wyłącznej właściwości sądu są właściwe do rozstrzygnięcia sporu objętego taką umową, chyba że w świetle prawa tego państwa umowa ta jest nieważna.

2. Sąd, który jest sądem właściwym zgodnie z ustępem 1, nie może odmówić sprawowania właściwości, twierdząc, że spór powinien zostać rozstrzygnięty przez sąd innego państwa.

3. Postanowienia wcześniejszych ustępów nie naruszają przepisów, które określają:

a) właściwość rzeczową lub właściwość opartą na kryterium wartości przedmiotu sporu;

b) wewnętrzny podział właściwości między sądami Umawiającego się Państwa. Jeżeli jednak wybrany sąd ma kompetencje do tego, by na podstawie własnego uznania przekazać sprawę innemu sądowi, wówczas odpowiednio uwzględnia się wybór dokonany przez strony.

Artykuł 6

Obowiązki sądu niebędącego wybranym sądem

Sąd Umawiającego się Państwa, niebędącego państwem wybranego sądu, zawiesza postępowanie objęte umową dotyczącą wyłącznej właściwości sądu albo stwierdza brak właściwości do przeprowadzenia takiego postępowania, chyba że:

a) umowa jest w świetle prawa państwa wybranego sądu nieważna;

b) jedna ze stron nie miała zdolności do zawarcia takiej umowy w świetle prawa państwa, przed którego sądem wszczęto postępowanie;

c) wykonanie umowy doprowadziłoby do ewidentnej niesprawiedliwości lub byłoby ewidentnie sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, przed którego sądem wszczęto postępowanie;

z nadzwyczajnych przyczyn, na które strony nie mają wpływu, umowa nie może z racjonalnego punktu widzenia zostać wykonana; lub

e) wybrany sąd postanowił nie rozpatrywać sprawy.

Artykuł 7

Środki tymczasowe i zabezpieczające

Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania do środków tymczasowych i zabezpieczających. Nie wymaga ona ani nie wyklucza przyznania środków tymczasowych i zabezpieczających, odmowy ich przyznania ani ich uchylenia przez sąd Umawiającego się Państwa. Nie ma ona wpływu na prawo strony do wystąpienia o przyznanie takich środków ani na możliwość ich przyznania, odmowy ich przyznania lub ich uchylenia przez sąd.

ROZDZIAŁ III

UZNANIE I WYKONANIE

Artykuł 8

Uznanie i wykonanie

1. Orzeczenie wydane przez sąd Umawiającego się Państwa, który został wskazany w umowie dotyczącej wyłącznej właściwości sądu, jest uznawane i wykonywane w pozostałych Umawiających się Państwach zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału. Uznania lub wykonania orzeczenia można odmówić wyłącznie z powodów określonych w niniejszej Konwencji.

2. Oprócz czynności, które są konieczne do wykonania postanowień niniejszego rozdziału, nie dokonuje się żadnej merytorycznej kontroli orzeczenia wydanego przez sąd pierwotny. Sąd, do którego wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, jest związany ustaleniami faktycznymi, na których sąd pierwotny oparł swoją właściwość, chyba że orzeczenie wydano w postępowaniu zaocznym.

3. Orzeczenie podlega uznaniu tylko wtedy, jeżeli jest skuteczne w państwie pochodzenia, a wykonaniu – tylko jeżeli jest wykonalne w państwie pochodzenia.

4. Można odroczyć uznanie lub wykonanie albo go odmówić, jeżeli orzeczenie jest przedmiotem zaskarżenia w państwie pochodzenia lub jeżeli nie upłynął jeszcze termin na zastosowanie zwyczajnego środka zaskarżenia. Odmowa taka nie stoi na przeszkodzie późniejszemu wystąpieniu z ponownym wnioskiem o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

5. Niniejszy artykuł ma zastosowanie także do orzeczenia wydanego przez sąd Umawiającego się Państwa po tym, jak sąd wybrany w tym państwie przekazał mu sprawę zgodnie z artykułem 5 ustęp 3. Jeżeli jednak wybrany sąd miał kompetencje do tego, by na podstawie własnego uznania przekazać sprawę innemu sądowi, można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia w stosunku do strony, która we właściwym czasie sprzeciwiła się temu przekazaniu sprawy w państwie pochodzenia.

Artykuł 9

Odmowa uznania lub wykonania

Uznania lub wykonania orzeczenia można odmówić, jeżeli:

a) w świetle prawa państwa wybranego sądu umowa była nieważna, chyba że sąd ten uznał umowę za ważną;

b) jedna ze stron nie miała zdolności do takiej zawarcia umowy w świetle prawa państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia;

c) dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny, zawierający istotne elementy powództwa:

(i) nie został doręczony pozwanemu w takim czasie i w taki sposób, żeby mógł on przygotować obronę, chyba że pozwany stawił się przed sądem pierwotnym i przedstawił swoje racje, nie zgłaszając zarzutu wadliwości doręczenia, o ile prawo państwa pochodzenia dopuszcza zgłoszenie takiego zarzutu; lub

(ii) został doręczony pozwanemu w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, w sposób niezgodny z podstawowymi zasadami doręczania dokumentów obowiązującymi w tym państwie;

d) orzeczenie jest skutkiem oszustwa odnoszącego się do postępowania;

e) uznanie lub wykonanie danego orzeczenia byłoby ewidentnie sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o jego uznanie lub wykonanie, zwłaszcza jeżeli postępowanie prowadzące do wydania tego orzeczenia było niezgodne z podstawowymi zasadami rzetelnego postępowania obowiązującymi w tym państwie;

f) dane orzeczenie jest sprzeczne z orzeczeniem wydanym w sporze między tymi samymi stronami w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie danego orzeczenia; lub

g) dane orzeczenie jest sprzeczne z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym państwie w sporze między tymi samymi stronami dotyczącym tego samego przedmiotu i mającym tę samą przyczynę, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki konieczne do jego uznania w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie danego orzeczenia.

Artykuł 10

Kwestie wstępne

1. Jeżeli sprawa objęta wyłączeniem zgodnie z artykułem 2 ustęp 2 lub zgodnie z artykułem 21 wystąpiła jako kwestia wstępna, rozstrzygnięcie w tej sprawie nie podlega uznaniu ani wykonaniu na podstawie niniejszej Konwencji.

2. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia w przypadku i w zakresie, w jakim orzeczenie to opiera się na rozstrzygnięciu w sprawie objętej wyłączeniem zgodnie z artykułem 2 ustęp 2.

3. Jeżeli jednak rozstrzygnięcie dotyczyło ważności prawa własności intelektualnej innego niż prawo autorskie lub prawo pokrewne, można odmówić uznania lub wykonania albo je odroczyć zgodnie z poprzednim ustępem tylko wówczas, gdy:

a) rozstrzygnięcie to jest sprzeczne z orzeczeniem lub decyzją wydanymi w tej sprawie przez właściwy organ państwa, którego prawo jest podstawą danego prawa własności intelektualnej; lub

b) w państwie tym toczy się postępowanie, którego przedmiotem jest ważność danego prawa własności intelektualnej.

4. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia w przypadku i w zakresie, w jakim orzeczenie to opiera się na rozstrzygnięciu w sprawie objętej wyłączeniem na podstawie oświadczenia złożonego zgodnie z artykułem 21 przez państwo, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

Artykuł 11

Odszkodowanie

1. Można odmówić uznania lub wykonania orzeczenia w przypadku i w zakresie, w jakim orzeczenie to przyznaje odszkodowanie, w tym odszkodowanie o skutku odstraszającym lub mające charakter kary, które nie służy zrekompensowaniu stronie rzeczywiście poniesionej straty lub uszczerbku.

2. Sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, bierze pod uwagę, czy i w jakim zakresie odszkodowanie przyznane przez sąd pierwotny służy pokryciu kosztów i wydatków procesowych.

Artykuł 12

Ugody sądowe

Ugody sądowe zatwierdzone przez sąd Umawiającego się Państwa wskazany w umowie dotyczącej wyłącznej właściwości sądu lub zawarte przed takim sądem w toku postępowania, wykonalne w państwie pochodzenia tak samo jak orzeczenie, są wykonywane zgodnie z niniejszą Konwencją w taki sam sposób jak orzeczenie.

Artykuł 13

Wymagane dokumenty

1. Strona, która dochodzi uznania orzeczenia lub wystąpiła o jego wykonanie, przedstawia:

a) pełny, uwierzytelniony odpis orzeczenia;

b) umowę dotyczącą wyłącznej właściwości sądu, jej uwierzytelniony odpis lub inny dowód jej istnienia;

c) w przypadku orzeczenia wydanego w postępowaniu zaocznym, oryginał lub uwierzytelniony odpis dokumentu potwierdzającego, że dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny został doręczony stronie, która się nie stawiła;

d) wszelkie dokumenty konieczne do wykazania, że orzeczenie jest skuteczne lub w stosownym przypadku wykonalne w państwie pochodzenia;

e) w sytuacji określonej w artykule 12 zaświadczenie sądu państwa pochodzenia stwierdzające, że ugoda sądowa lub jej część jest wykonalna w państwie pochodzenia w taki sam sposób jak orzeczenie.

2. Jeżeli sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, nie może stwierdzić na podstawie treści orzeczenia, czy spełnione są warunki określone w niniejszym rozdziale, może on zażądać przedstawienia wszelkich niezbędnych dokumentów.

3. Do wniosku o uznanie lub wykonanie orzeczenia można dołączyć dokument wystawiony przez sąd (w tym przez urzędnika sądowego) państwa pochodzenia w formie zalecanej i opublikowanej przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego.

4. Jeżeli dokumenty określone w niniejszym artykule nie zostały sporządzone w języku urzędowym państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, dołącza się do nich uwierzytelniony przekład na język urzędowy, o ile prawo państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, nie stanowi inaczej.

Artykuł 14

Postępowanie

Jeżeli niniejsza Konwencja nie stanowi inaczej, postępowanie o uznanie orzeczenia, o jego exequatur lub rejestrację w celu wykonania, jak również wykonanie orzeczenia odbywają się według prawa państwa, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia. Sąd, przed którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, działa bezzwłocznie.

Artykuł 15

Rozłączność

Zarządza się uznanie lub wykonanie dającej się oddzielić części orzeczenia, jeżeli wystąpiono o uznanie lub wykonanie tej części lub jeżeli tylko część orzeczenia może być uznana lub wykonana zgodnie z niniejszą Konwencją.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 16

Postanowienia przejściowe

1. Niniejsza Konwencja ma zastosowanie do umów o wyłączną właściwość sądu zawartych po jej wejściu w życie w państwie wybranego sądu.

2. Niniejsza Konwencja nie ma zastosowania do postępowań wszczętych przed jej wejściem w życie w państwie sądu, przed którym wszczęto postępowanie.

Artykuł 17

Umowy ubezpieczenia i reasekuracji

1. To, że umowa ubezpieczenia lub reasekuracji dotyczy sprawy, do której niniejsza Konwencja nie ma zastosowania, nie skutkuje wyłączeniem postępowań, które dotyczą takiej umowy ubezpieczenia lub reasekuracji, z zakresu stosowania niniejszej Konwencji.

2. Nie można ograniczyć ani odmówić uznania i wykonania orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności z umowy ubezpieczenia lub reasekuracji, powołując się na to, że zakres odpowiedzialności wynikającej z umowy obejmuje wypłatę ubezpieczonemu lub reasekurowanemu odszkodowania w związku:

a) ze sprawą, do której niniejsza Konwencja nie ma zastosowania; lub

b) z decyzją przyznającą odszkodowanie, do której mógłby mieć zastosowanie artykuł 11.

Artykuł 18

Zwolnienie z legalizacji dokumentów

Dokumenty przekazywane lub doręczane na podstawie niniejszej Konwencji są zwolnione z legalizacji i wszelkich podobnych formalności, w tym z konieczności posiadania apostille.

Artykuł 19

Oświadczenia ograniczające właściwość

Państwo może oświadczyć, że jego sądy mogą odmówić rozstrzygania sporów, których dotyczy umowa o wyłączną właściwość sądu, jeżeli poza siedzibą wybranego sądu nie ma żadnego innego związku między tym państwem a stronami lub sporem.

Artykuł 20

Oświadczenia ograniczające uznanie i wykonanie orzeczenia

Państwo może oświadczyć, że jego sądy mogą odmówić uznania lub wykonania orzeczenia wydanego przez sąd innego Umawiającego się Państwa, jeżeli strony miały zwyczajowe miejsce pobytu w państwie, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia, oraz stosunek łączący strony oraz wszystkie inne elementy mające znaczenie dla sporu – poza siedzibą wybranego sądu – związane były jedynie z państwem, w którym wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia.

Artykuł 21

Oświadczenia dotyczące szczególnych kategorii spraw

1. Jeżeli państwo ma szczególny interes w tym, aby niniejszej Konwencji nie stosować do szczególnej kategorii spraw, może oświadczyć, że nie będzie stosowało Konwencji do tej kategorii spraw. Państwo składające takie oświadczenie zapewnia, aby zakres oświadczenia nie wykraczał poza konieczne granice i aby szczególna kategoria spraw podlegająca wyłączeniu była jasno i dokładnie określona.

2. Jeżeli chodzi o taką kategorię spraw, Konwencja nie ma zastosowania:

a) w Umawiającym się Państwie, które złożyło odnośne oświadczenie;

b) w pozostałych Umawiających się Państwach, jeżeli umowa dotycząca wyłącznej właściwości sądu wskazuje sądy lub co najmniej jeden określony sąd Państwa, które złożyło odnośne oświadczenie.

Artykuł 22

Wzajemne oświadczenia o umowach dotyczących niewyłącznej właściwości sądu

1. Umawiające się Państwo może oświadczyć, że jego sądy będą uznawać i wykonywać orzeczenia wydane przez sądy innych Umawiających się Państw wskazane w umowie dotyczącej właściwości sądu, która została zawarta między przynajmniej dwiema stronami, spełnia wymogi artykułu 3 litera c) i wskazuje sąd lub sądy co najmniej jednego Umawiającego się Państwa jako właściwe do rozstrzygania sporu już wynikłego lub mogącego wyniknąć z określonego stosunku prawnego (umowa dotycząca niewyłącznej właściwości sądu).

2. Jeżeli w Umawiającym się Państwie, które złożyło takie oświadczenie, wystąpiono o uznanie lub wykonanie orzeczenia wydanego w innym Umawiającym się Państwie, które złożyło takie oświadczenie, orzeczenie zostaje uznane i wykonane zgodnie z niniejszą Konwencją, o ile:

a) sąd pierwotny został wskazany w umowie dotyczącej niewyłącznej właściwości sądu;

b) żaden inny sąd, przed którym mogłoby zostać wszczęte postępowanie zgodnie z umową dotyczącą niewyłącznej właściwości sądu, nie wydał orzeczenia ani nie prowadzi postępowania między tymi samymi stronami dotyczącego tego samego przedmiotu i mającego tę samą przyczynę; oraz

c) sąd pierwotny był pierwszym sądem, przed którym wszczęto postępowanie.

Artykuł 23

Jednolita wykładnia

Dokonując wykładni niniejszej Konwencji, uwzględnia się jej międzynarodowy charakter oraz konieczność dążenia do jej jednolitego stosowania.

Artykuł 24

Kontrola wykonywania Konwencji

Sekretarz generalny Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego podejmuje regularnie działania, by:

a) sprawdzić wykonywanie niniejszej Konwencji w praktyce, w tym wykonywanie wszelkich oświadczeń;

b) sprawdzić, czy niniejsza Konwencja nie wymaga zmian.

Artykuł 25

Niejednolite systemy prawne

1. W stosunku do Umawiającego się Państwa, w którym sprawy regulowane niniejszą Konwencją podlegają co najmniej dwóm różnym systemom prawnym na terenie różnych jednostek terytorialnych, obowiązują następujące zasady:

a) każde odwołanie do prawa lub postępowania państwa należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do prawa lub postępowania obowiązującego na terenie właściwej jednostki terytorialnej;

b) każde odwołanie do zwyczajowego miejsca pobytu w państwie należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do zwyczajowego miejsca pobytu na terenie właściwej jednostki terytorialnej;

c) każde odwołanie do sądu lub sądów państwa należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do sądu lub sądów na terenie właściwej jednostki terytorialnej;

d) każde odwołanie do związku z państwem należy w danym przypadku rozumieć jako odwołanie do związku z właściwą jednostką terytorialną.

2. Z zastrzeżeniem poprzedniego ustępu, Umawiające się Państwo składające się co najmniej z dwóch jednostek terytorialnych, w których obowiązują różne systemy prawne, nie jest zobowiązane do stosowania niniejszej Konwencji w sytuacjach, które dotyczą wyłącznie tych różnych jednostek terytorialnych.

3. To, że orzeczenie zostało uznane lub wykonane na podstawie niniejszej Konwencji w którejś z jednostek terytorialnych danego Umawiającego się Państwa składającego się co najmniej z dwóch jednostek terytorialnych, w których obowiązują różne systemy prawne, nie obliguje sądu na terenie innej jednostki terytorialnej tego samego Umawiającego się Państwa do uznania ani do wykonania tego orzeczenia.

4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do regionalnej organizacji integracji gospodarczej.

Artykuł 26

Status względem innych międzynarodowych aktów prawnych

1. Niniejszą Konwencję interpretuje się w sposób zapewniający jej jak największą zgodność z innymi umowami międzynarodowymi obowiązującymi w Umawiających się Państwach, bez względu na to, czy umowy te zostały zawarte przed niniejszą Konwencją czy po niej.

2. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej – bez względu na to, czy umowa ta została zawarta przed niniejszą Konwencją czy po niej – jeżeli żadna ze stron nie ma zwyczajowego miejsca pobytu w Umawiającym się Państwie niebędącym Stroną tej innej umowy.

3. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej – zawartej, zanim niniejsza Konwencja weszła w życie względem tego Umawiającego się Państwa – jeżeli stosowanie niniejszej Konwencji jest nie do pogodzenia ze zobowiązaniami tego Umawiającego się Państwa wobec jakiegokolwiek państwa niebędącego Umawiającym się Państwem. Niniejszy ustęp ma zastosowanie także do umów międzynarodowych zmieniających lub zastępujących umowę międzynarodową zwartą zanim niniejsza Konwencja weszła w życie względem danego Umawiającego się Państwa, chyba że na skutek zmiany czy zastąpienia pojawiły się niezgodności z niniejszą Konwencją.

4. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej – bez względu na to, czy zawartej przed niniejszą Konwencją czy po niej – w celu uzyskania uznania lub wykonania orzeczenia wydanego przez sąd Umawiającego się Państwa będącego także Stroną tej innej umowy międzynarodowej. Orzeczenie to nie może być jednak uznane ani wykonane w mniejszym zakresie, niż przewiduje to niniejsza Konwencja.

5. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przez Umawiające się Państwo innej umowy międzynarodowej, która w określonej dziedzinie reguluje kwestię właściwości czy kwestię uznania lub wykonania orzeczenia, nawet jeżeli ta umowa międzynarodowa została zawarta po niniejszej Konwencji i wszystkie odnośne państwa są stronami niniejszej Konwencji.

Niniejszy ustęp ma zastosowanie tylko wówczas, gdy w związku z niniejszym ustępem Umawiające się Państwo złożyło oświadczenie dotyczące tej innej umowy międzynarodowej. Jeżeli takie oświadczenie zostało złożone, pozostałe Umawiające się Państwa nie są zobowiązane do stosowania niniejszej Konwencji w tej określonej dziedzinie w zakresie, w jakim istnieje niezgodność, mimo że umowa dotycząca wyłącznej właściwości sądu wskazuje sądy albo przynajmniej jeden określony sąd Umawiającego się Państwa, które złożyło takie oświadczenie.

6. Niniejsza Konwencja nie wpływa na stosowanie przepisów regionalnej organizacji integracji gospodarczej będącej stroną niniejszej Konwencji, bez względu na to, czy zostały one przyjęte przed niniejszą Konwencją czy po niej:

a) jeżeli żadna ze stron nie ma zwyczajowego miejsca pobytu w Umawiającym się Państwie niebędącym państwem członkowskim regionalnej organizacji integracji gospodarczej;

b) jeżeli chodzi o uznawanie lub wykonywanie orzeczeń między państwami członkowskimi tej regionalnej organizacji integracji gospodarczej.

ROZDZIAŁ V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 27

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu dla wszystkich państw.

2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa sygnatariuszy.

3. Do niniejszej Konwencji może przystąpić każde państwo.

4. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Królestwa Niderlandów, będącym depozytariuszem Konwencji.

Artykuł 28

Oświadczenia dotyczące niejednolitych systemów prawnych

1. Państwo składające się z co najmniej dwóch jednostek terytorialnych, w których do spraw uregulowanych niniejszą Konwencją mają zastosowanie różne systemy prawne, może przy podpisaniu, ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu oświadczyć, że niniejsza Konwencja ma zastosowanie do wszystkich jego jednostek terytorialnych albo tylko do jednej, albo do kilku z nich; oświadczenie to będzie mogło w każdej chwili zmienić przez złożenie nowego oświadczenia.

2. Oświadczenia notyfikuje się depozytariuszowi i wyraźnie określa jednostki terytorialne, do których niniejsza Konwencja ma zastosowanie.

3. Jeżeli dane państwo nie złoży oświadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule, Konwencja ma zastosowanie do wszystkich jednostek terytorialnych tego państwa.

4. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do regionalnej organizacji integracji gospodarczej.

Artykuł 29

Regionalne organizacje integracji gospodarczej

1. Niniejszą Konwencję może również podpisać, przyjąć, zatwierdzić lub przystąpić do niej regionalna organizacja integracji gospodarczej, którą tworzą wyłącznie suwerenne państwa i której przysługują kompetencje w niektórych lub wszystkich sprawach uregulowanych niniejszą Konwencją. W takiej sytuacji regionalna organizacja integracji gospodarczej ma takie same prawa i obowiązki jak Umawiające się Państwo, ale tylko w takim zakresie, w jakim ma kompetencje w sprawach regulowanych niniejszą Konwencją.

2. W chwili podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej notyfikuje depozytariuszowi pisemnie sprawy regulowane niniejszą Konwencją, co do których jej państwa członkowskie przekazały jej kompetencje. Organizacja ta niezwłocznie notyfikuje depozytariuszowi pisemnie każdą zmianę, która zaszła w przekazanych jej kompetencjach od ostatniej notyfikacji dokonanej zgodnie z niniejszym ustępem.

3. Do celów wejścia w życie niniejszej Konwencji nie bierze się pod uwagę dokumentów złożonych przez regionalną organizację integracji gospodarczej, chyba że ta regionalna organizacja integracji gospodarczej oświadczy zgodnie z artykułem 30, że jej państwa członkowskie nie będą Stronami niniejszej Konwencji.

4. Każde odwołanie w niniejszej Konwencji do „Umawiającego się Państwa” lub „państwa” odnosi się w odpowiednich przypadkach również do regionalnej organizacji integracji gospodarczej będącej Stroną niniejszej Konwencji.

Artykuł 30

Przystąpienie regionalnej organizacji integracji gospodarczej bez jej państw członkowskich

1. W chwili podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia regionalna organizacja integracji gospodarczej może oświadczyć, że ma kompetencje we wszystkich sprawach regulowanych niniejszą Konwencją i że jej państwa członkowskie nie będą Stronami niniejszej Konwencji, lecz będą nią związane na podstawie podpisania, przyjęcia, zatwierdzenia niniejszej Konwencji lub przystąpienia do niej przez tę organizację.

2. Jeżeli regionalna organizacja integracji gospodarczej złoży oświadczenie, o którym mowa w ustępie 1, każde odwołanie w niniejszej Konwencji do „Umawiającego się Państwa” lub „państwa” odnosi się w odpowiednich przypadkach również do państw członkowskich tej organizacji.

Artykuł 31

Wejście w życie

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od złożenia drugiego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, o którym mowa w artykule 27.

2. Po tym dniu niniejsza Konwencja wchodzi w życie:

a) względem każdego państwa lub dla każdej regionalnej organizacji integracji gospodarczej, które później ją ratyfikowały, przyjęły, zatwierdziły lub do niej przystąpiły, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od złożenia przez to państwo lub tę organizację dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;

b) względem jednostek terytorialnych, do których niniejsza Konwencja ma zastosowanie zgodnie z artykułem 28 ustęp 1, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od notyfikacji oświadczenia, o którym mowa we wspomnianym artykule.

Artykuł 32

Oświadczenia

1. Oświadczenia, o których mowa w artykułach 19, 20, 21, 22 i 26, można składać w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia lub w dowolnym późniejszym terminie oraz można je w każdej chwili zmieniać i wycofywać.

2. Oświadczenia, ich zmianę i wycofanie notyfikuje się depozytariuszowi.

3. Oświadczenie złożone w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia staje się skuteczne z chwilą wejścia w życie niniejszej Konwencji względem państwa, które dane oświadczenie złożyło.

4. Oświadczenie złożone w późniejszym terminie oraz każda zmiana lub każde wycofanie oświadczenia stają się skuteczne pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.

5. Oświadczenie złożone na podstawie artykułów 19, 20, 21 i 26 nie ma zastosowania do umów dotyczących wyłącznej właściwości sądu zawartych przed tym, jak oświadczenie stało się skuteczne.

Artykuł 33

Wypowiedzenie

1. Niniejszą Konwencję można wypowiedzieć w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do depozytariusza. Wypowiedzenie może dotyczyć tylko określonych jednostek terytorialnych niejednolitego systemu prawnego, do których Konwencja ma zastosowanie.

2. Wypowiedzenie staje się skuteczne pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 12 miesięcy od dnia otrzymania notyfikacji przez depozytariusza. Jeżeli w notyfikacji wskazano dłuższy okres, po którego upływie wypowiedzenie stanie się skuteczne, wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie wskazanego okresu od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.

Artykuł 34

Notyfikacje dokonywane przez depozytariusza

Depozytariusz notyfikuje członkom Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego oraz innym państwom i regionalnym organizacjom integracji gospodarczej, które zgodnie z artykułami 27, 29 i 30 podpisały, ratyfikowały, przyjęły, zatwierdziły Konwencję lub do niej przystąpiły, następujące okoliczności:

a) podpisy, ratyfikacje, przyjęcia, zatwierdzenia oraz przystąpienia, o których mowa w artykułach 27, 29 i 30;

b) dzień wejścia w życie niniejszej Konwencji zgodnie z artykułem 31;

c) notyfikacje, oświadczenia, ich zmianę oraz wycofanie, o których mowa w artykułach 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 i 30;

d) wypowiedzenia, o których mowa w artykule 33.

W dowód czego niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Konwencję.

Sporządzono w Hadze dnia trzydziestego czerwca dwa tysiące piątego roku w języku angielskim i francuskim – przy czym oba teksty są na równi autentyczne – w jednym egzemplarzu, który zostaje złożony w archiwum Rządu Królestwa Niderlandów, a którego uwierzytelniony odpis przekazuje się drogą dyplomatyczną każdemu państwu, które było członkiem Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego podczas jej dwudziestej sesji, oraz każdemu państwu, które uczestniczyło w tej sesji.

ZAŁĄCZNIK II

Oświadczenie Unii zgodnie z art. 21 Konwencji o umowach dotyczących właściwości sądu

1. Unia Europejska niniejszym oświadcza, zgodnie z artykułem 21 konwencji, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych poniżej, że nie będzie stosowała konwencji do umów ubezpieczenia.
2. Oświadczenie to nie znajduje zastosowania w następujących sytuacjach:

(a) gdy umowę dotyczącą właściwości sądu zawarto po powstaniu sporu; lub

(b) gdy, bez uszczerbku dla art. 1 ust. 2 konwencji, umowa dotycząca właściwości sądu została zawarta pomiędzy ubezpieczającym a ubezpieczycielem, którzy w chwili zawarcia umowy mają miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w tym samym państwie, co prowadzi do powierzenia jurysdykcji sądom tego państwa także wówczas, gdy zdarzenie wywołujące szkodę nastąpiło za granicą, chyba że taka umowa nie pozostaje w sprzeczności z prawem tego państwa; lub

(c) gdy umowa dotycząca właściwości sądu odnosi się do umowy ubezpieczenia obejmującej jedno lub więcej dużych ryzyk, wymienionych w art. 3.

3. Duże ryzyka, o których mowa w ust. 2 lit. c) obejmują transport (statki powietrzne, statki morskie, kolej oraz przewożone towary), kredyty i gwarancje, jak również inne rodzaje ryzyka, w odniesieniu do których posiadacz polisy prowadzi przedsiębiorstwo o określonej wielkości, jak określono w ust. 4.
4. Do zakresu regulacji ust. 3 należą następujące ryzyka:

(2) wszelkie szkody:

  (a) w statkach morskich, urządzeniach umieszczonych na wodach przybrzeżnych lub na morzu otwartym albo w statkach powietrznych, wynikłe z ryzyk związanych z ich używaniem w celach gospodarczych;

  (b) w przewożonych towarach innych niż bagaż pasażerów, jeżeli towary te przewożone są wyłącznie lub częściowo przez te statki morskie lub powietrzne;

(3) odpowiedzialność wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem odpowiedzialności za szkody na osobie pasażerów lub za szkody w ich bagażu:

  (a) wynikająca z używania lub eksploatacji statków morskich, urządzeń lub statków powietrznych, o których mowa w punkcie 1 lit. a), chyba że – co dotyczy tych ostatnich – przepisy prawne państwa związanego niniejszą konwencją, w którym statek powietrzny został wpisany do rejestru, zakazują zawierania umów dotyczących właściwości sadu w sprawach ubezpieczenia od takich ryzyk;

  (b) za szkody spowodowane przez przewożone towary podczas przewozu w rozumieniu pkt 1 lit. b);

(4) straty finansowe związane z używaniem lub eksploatacją statków morskich, urządzeń lub statków powietrznych, o których mowa w pkt 1 lit. a), w szczególności utrata frachtu lub opłaty czarterowej;

(5) jakiekolwiek dodatkowe ryzyko pozostające w związku z jednym z ryzyk, o których mowa w ustępach 1- 3;

(6) nie naruszając pkt 1- 4, wszystkie następujące duże ryzyka:

(a) uszkodzenie lub utrata pojazdów szynowych;

(b) uszkodzenie lub utrata statków powietrznych;

(c) uszkodzenie lub utrata statków żeglugi śródlądowej na rzekach i kanałach, statków żeglugi śródlądowej na jeziorach i statków żeglugi morskiej;

(d) uszkodzenie lub utrata przewożonych przedmiotów lub bagażu, niezależnie od sposobu transportu;

(e) odpowiedzialność cywilna z tytułu użytkowania statków powietrznych (łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika);

(f) odpowiedzialność cywilna z tytułu użytkowania jednostek pływających w żegludze morskiej i śródlądowej (łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika).

(g) ryzyko dotyczące kredytów lub poręczeń w przypadkach, gdy ubezpieczający jest zawodowo związany z działalnością przemysłową lub handlową lub wykonuje wolny zawód, zaś wspomniane ryzyko wiąże się z taką działalnością;

(h) w przypadku gdy ubezpieczający prowadzi przedsiębiorstwo o określonej wielkości:

- każde uszkodzenie lub utrata pojazdów lądowych (w tym w pojazdów silnikowych);
- każde uszkodzenie lub utrata rzeczy spowodowane przez ogień, eksplozję, działanie żywiołów (w tym burzy), energię jądrową, obsunięcie ziemi, grad, mróz lub kradzież;
- wszelka odpowiedzialność cywilna z tytułu użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym (łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika);
- wszelkie straty finansowe wynikających z ryzyk związanych z zatrudnieniem, niewystarczającego dochodu (ogólnego), złych warunków atmosferycznych, utraty zysków, stałych wydatków ogólnych, nieprzewidzianych wydatków handlowych, utraty wartości rynkowej, utraty czynszu lub innego źródła dochodu, innych pośrednich strat handlowych, innych niehandlowych strat finansowych lub innych postaci strat finansowych.

5. Do celów pkt 5 lit. h) ubezpieczający prowadzący przedsiębiorstwo pewnej wielkości oznacza ubezpieczającego, który przekracza limity w odniesieniu do przynajmniej dwóch z poniższych kryteriów:

- suma bilansowa: 6,2 milionów EUR;
- obroty netto: 12,8 milionów EUR;
- średnia liczba zatrudnionych w roku obrotowym: 250.